

เทศน์เช้า วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันเป็นวัตรปฏิบัติ เวลาเราเกิดมาเราทุกข์ยาก เห็นไหม เราไปบิณฑบาต เวลาคนเขาใส่บาตร เขาบอก “เกิดชาตินี้ไม่เกิดอีกแล้ว ตายแล้วตายสูญ” ทุกคนบ่นว่าไม่อยากที่จะเกิดอีก ตายแล้วขอให้ตายไปเลย แต่เวลาเด็กมันมีความสุขมาก เวลาเด็กมันเกิดขึ้นมาจะมีความสุขประสาของเด็กเขา เด็กมันโตเป็นแบบนั้น แต่เวลาผู้ใหญ่ทุกข์ยากนี้ ตายแล้วไม่อยากที่จะเกิดอีก ตายแล้วไม่อยากที่จะเกิดอีก แล้วมันเป็นไปได้อย่างไร

คนเราเกิดมาจากไหน นี่ว่าไข่ของแม่นะ ทางวิทยาศาสตร์ ไข่ของแม่แล้วเชื้อของพ่อผสมกันออกมาเป็นเรา นักวิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ขนาดนั้น ถ้าวิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ แต่ทางธรรม จิตปฏิสนธิวิญญาน ถ้าไม่มีปฏิสนธิ เวลาไข่ผสมกัน แล้วที่จิตนั้นไม่ปฏิสนธิ เห็นไหม ที่ว่าเป็นหมันๆ ทำไมมันเป็นหมันได้ล่ะ? มันเป็นกรรมของแต่ละบุคคล ดูอย่างที่เขาทำให้เกิด ที่ว่าไปให้หมอบทำกิฟท์กัน บางทีทำแล้วบางคนประสบความสำเร็จ บางคนก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะมันจะไม่มี

ความอยากได้ ความห่วงความอาลัยอาวรณ์มันก็เป็นทุกข์อย่างหนึ่ง คนเราเกิดมามีกรรมเห็นไหม คนเรามีทุกข์มียาก คนจนขึ้นแค้นนี้ลูกมาก คนรวยๆ ลูกจะไม่ค่อยเกิดเพราะว่าอะไร เพราะคนสร้างบารมีไม่ได้ เขาก็ทุกข์ของเขาเพราะเขาหาสมบัติของเขาма เขาต้องการให้คนสืบต่อไป เขาก็หาของเขาไม่ได้

ทุกข์ในโลกนี้มันมีโดยธรรมชาติของมัน จิตนี้เกิด คนเราเกิดมาจากไหน? เกิดมาจากกรรม เราสร้างคุณงามความดีแล้วถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ ฟังอย่างนี้แล้วมันก็แปลกใจ เราสร้างคุณงามความดีไว้มากขนาดไหนถึงได้มาเกิดเป็นเรา แล้วเกิดเป็นเรามันทุกข์ยากขนาดไหน

เรามองสภาวะเรา เหมือนคนนะ ทุกคนจะมองว่าตัวเองทุกข์ แต่ไม่ถามคนอื่นเลย พอลถามคนอื่นทุกข์ไหม คนอื่นจะบอกว่าทุกข์ ถามทั่วๆ ไปจะบอกว่าทุกข์ มีในสมัยพุทธกาล เห็นไหม

นางอะไรที่ว่าลูกตาย จะไม่ยอมให้ตาย ไปถามหาพระพุทธเจ้า จะหาयाแก้ให้ลูกให้ได้เลย แก้ให้ลูกฟื้นให้ได้

พระพุทธเจ้าบอก “ให้ไปหาเมล็ดพันธุ์ผักกาดที่บ้านที่ไม่มีคนเคยตายมีไหม ให้ไปหา”

ไปหาอย่างไร “บ้านนี้มีไหม มีคนตายไหม?”

“มี”

“มีคนตายไหม?”

“มี”

นี่พระพุทธเจ้า อูบายง อูบายเห็นว่าคุณอื่นเขาก็มีทุกข์เหมือนเรา ไม่ใช่เรามีทุกข์คนเดียว เราเวลาพูดกันนี้เราจะมีทุกข์มาก เรามีความกดดันของเราเองมีมาก แต่ไม่รู้ว่าคุณอื่นจะมี พระพุทธเจ้าบอก “ให้ไปหาคนที่ว่าบ้านที่ไม่เคยมีคนตายมีไหม”

ไปหาแล้วไม่มี พอไม่มีนะ มันได้สติกลับมา ลูกเรานี้ปล่อยวางได้ ลูกเราก็ตายไปแล้ว ปล่อยวาง ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะไม่ยอมรับใจ เพราะว่าความผูกพัน ความรักมาก รักลูกของเราที่รักมาก นี่สายของกรรม สายของเวรผูกพันกันมา เราถึงเกิดมา เรามีพ่อแม่ แล้วก็มีลูกต่อไป นี่เหยื่อของโลกเป็นแบบนี้

โลกนี้เป็นเหยื่อ ใจเหยื่อให้คนเกิดมาในโลกนี้ คิดในโลกนี้ แล้วเราก็ต้องมาคิดในโลกนี้ เวลาเรามีเหยื่อ แต่เวลาทุกข์ขึ้นมาก็ไม่อยากเกิด ปากก็พูดไปอย่างนั้น จิตได้สำนึกคิดพันอยู่ เวลาเราจะแก้เราต้องมาแก้ตรงนี้

เราทำบุญกุศลเพื่อเรา เพื่อบุญกุศล เพื่อเรา เวลาบุญพาเกิดแล้ว เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วยังเกิดไม่เท่ากัน ลูกในพ่อแม่เดียวกันเกิดก็ไม่เท่ากัน เกิดมาบางคนมีวาสนามาก บางคนมีวาสนาน้อย แล้วแต่จิตพาเกิด เพราะการกระทำของแต่ละดวงไม่เหมือนกัน

ร่างกายนี้เป็นของพ่อแม่ เวลาลูกบวชขึ้นมา เห็นไหม พ่อแม่ได้ ๑๖ กัปเพราะอะไร เพราะไข่ของมารดา เลือดเนื้อเชื้อไขมาบวชค้าจุนศาสนา แต่ตัวจิตตัววิญญาณ ตัวที่ว่าเราสะสมคุณงาม

ความดี บัณฑิตๆ บัณฑิตตรงนี้ เวลาบวชขึ้นมาแล้ว ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม แก่ตรงไม่เกิด มันแก่ตรงที่ปฏิบัติ

ถ้าแก่ปฏิบัติไม่ตก มันยังต้องเกิดอีก จะต้องเห็นไป คนประพฤติปฏิบัติ คนล้งเลสงสัย ซาติภพมีไหม นรกสวรรค์มีไหม? มีจริงโดยดั้งเดิมแต่มันมีจริงโดยเราเคยชิน ความเคยชินมันเลย ปฏิเสธว่าสิ่งนั้นจะไม่มี มันจะเป็นไปได้อย่างไร มันจะไม่มี มันหมดกาลหมดเวลา เหมือนกับเห็น ต้นไม้เกิดขึ้นมาแล้วต้นไม้ต้องตายไป มีอายุขัย ไร่เรื่องนรกสวรรค์ก็ต้องมีอายุขัย ภพชาติก็มี อายุขัย แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลยนะ เวลาพระพุทธเจ้าเกิดมา เกิดตายๆ มาไม่รู้ ว่าก็กลับไปกลับ มีพระพุทธเจ้าตลอดไป โลกมีอยู่โดยสภาวะแบบนี้เพราะอะไร

เพราะโลกนี้เป็นส่วนหนึ่งของวัฏฏะ วัฏฏะนั้นมีอยู่ใน ๓ โลกธาตุ มันมีอยู่โดยดั้งเดิม มัน เป็นที่อยู่อาศัยของจิต จิตเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาที่มีร่างกาย จิตเกิดเป็นเทวดา ไม่มีร่างกาย เป็นทิพย์ เป็นวิญญานไปหมด จิตเกิดเป็นพรหม มันแล้วแต่ ๓ โลกธาตุมีอยู่โดยดั้งเดิม ให้จิตนี้เวียนตาย เวียนเกิด แล้วบอกว่าจะไม่ให้เกิดขึ้นมันเป็นไปได้ จะไม่ให้เกิดขึ้นมันฝืนความรู้สึกเรา มันเป็นไปได้ ไม่ได้

แต่ถ้าไม่ให้เกิดนะ ตามโดยการประพฤติปฏิบัติ ถึงที่สุดแล้ว ผู้ที่พ้นจากกิเลสไป ไม่มีตัว ขับเคลื่อน พลังงานไม่มี ขับเคลื่อนไม่ได้ มันจะเอาอะไรไปเกิด ในเมื่อไม่มีพลังขับเคลื่อน แต่มีความรู้อยู่ ความรู้ที่มีอยู่มันมีความสุขอยู่ เห็นไหม คนเราไม่เกิดอีกมันจะมีความสุขขนาดไหน มัน ไม่เกิดอีกเลย รู้สภาวะหมดเลย แล้วเห็นคนอื่นทุกข์

เหมือนกับเราเห็นคนอื่นทุกข์ยาก ไม่มีจะกิน ไม่มีจะใช้ เขาทุกข์ยากอยู่ เรามีของเราเต็มที ของเรา มีของเรา เราว่าเรามีของเรา มันก็ว่ามีความสุขเหนือเขาแล้ว เพราะเขาไม่มีเหมือนเรา แต่คนที่ว่าไม่เกิด มันก็มีความรู้สึกเหมือนกัน เห็นเขาต้องเกิดต้องตายเหมือนกัน มันจะสลดสังเวชขนาด ไหน สลดสังเวชในการพาเกิดพาตายในเรื่องของจิตวิญญานที่มันพาเกิดพาตาย มันสลดสังเวช เรื่องของการเกิดการตายมาก มันถึงว่าเห็นคุณของศาสนาว่า สิ่งที่มีศาสนา

โลกนี้ไม่มีศาสนา โลกนี้ไม่มีที่พึ่งนะ เวลาเราพยายามดิ้นรนกันไป เราจะหาที่พึ่งหาที่ไหน ไม่ได้เลย เราถึงว่าเราเกิดมามีศาสนา เกิดมาเป็นชาวพุทธ พระพุทธเจ้าบอกให้ทำทาน ทำทานนี้ ใครเป็นคนทำ? จิตตั้งใจเจตนาจะทำบุญกุศลนี้เป็นการทำทาน มันฝังลงที่จิต แล้วจิตนี้ไปเกิด เอา อะไรไปเกิด? ก็เอาบุญกุศลนี้ไปเกิด เกิดขึ้นมาบุญกุศลพาให้เกิดมีความเจริญรุ่งเรือง

ถ้าเกิดบาปอกุศลนะ ปฏิเสธว่า “ธรรมไม่มี สิ่งใดไม่มี”

ใครคนไหนเป็นคนทำ คนนั้นต้องเป็นคนได้ คนทำดีต้องได้ดี คนทำชั่วต้องได้ชั่วโดยธรรมชาติของจิตดวงนั้น แล้วจิตที่ไม่เคยทำอะไรเลยมันก็ไม่ได้ทำอะไรเลย สิ่งที่ไม่ได้ทำอะไรเลย แล้วเวลาเราทุกข์ยากขึ้นมาเราบอก “ทำไมเราไม่สมความปรารถนา ไม่สมความปรารถนา” เพราะเราไม่เคยทำ

นี่ศาสนาพุทธสอนอย่างนั้น สอนให้คนรู้จักสละ สละออกไปเท่าไรมันเป็นของของคนนั้น สละออกไปเป็นวัตถุขึ้นมา มันสละออกไปเป็นวัตถุนั้นมันเป็นเครื่องบอก เห็นไหม เหมือนกับสายไฟฟ้า มันจะเคลื่อนตัวไปได้ ตัวไฟฟ้ามันต้องมีสายไฟฟ้า ร่างกายนี้ก็เหมือนกัน วัตถุนิยม วัตถุมันเป็นสายไฟฟ้า พลังงานไฟฟ้าเรามองไม่เห็น เราเห็นแต่สายไฟฟ้า นี่พลังงานของจิตเราก็มองไม่เห็น พระพุทธเจ้าถึงบอกว่ามันเป็นสิ่งที่ลึกลับ ลึกลับที่ว่าไม่มีใครสามารถเห็นมันได้ ไม่มีใครสามารถจะเข้าใจมันได้

แต่พระพุทธเจ้าบอกวางอุบายไว้ให้เป็นทาน ศีล ภาวนา ให้เรามีทานก่อน สละออกไป สละออกไป เพราะใจมันอยากสละ ใจมันสละออกไป ความคิดเจตนาอันนั้นเป็นบุญกุศล แต่สิ่งที่สละออกไป เราเป็นคนหามา ถ้าไม่มีเลย เราไม่สามารถจะหาสิ่งใดๆ ได้ เราอนุโมทนาไปกับเขา เราก็ได้ เห็นไหม อนุโมทนาทานก็ได้

ในศาสนาพุทธเราสอนว่า ไม่ต้องสละออกไป มันไม่มีจะสละ ถ้าไม่มีสละ สละแล้วเป็นส่วนของเรา ถ้าไม่มีสละแล้ว เราเป็นคนตามเขา ถ้าขึ้นไปบนสวรรค์ก็ไปเป็นสิ่งพึงอาศัยของเขาไป มันไม่เป็นประโยชน์กับเราเอง มันไม่เป็นอิสระใจ เป็นอนุโมทนาทาน ทานนี้ขึ้นมาเพื่อบุญกุศล อาศัยเขานี้มันก็เป็นอาศัยเขาตลอดไป แต่ถ้าเราสละของเราได้ เราสละของเราเอง มันเป็นประโยชน์ของเรา นี่ทานสอนอย่างนั้น พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น แล้วศาสนาสอนอย่างนั้น สอนให้มีทาน

ทานออกไปเพื่อใจของเรา พอใจเราเริ่มได้ทานออกไป มันจะมีความอึดใจนะ เราคิดถึงบุญกุศลที่เราเคยทำไว้สิ เมื่อไหร่มันจะสดๆ ร้อนๆ อยู่เลย เราคิดถึงบาปอกุศล คิดถึงความไม่ดีที่ผูกพัน สิ่งดีที่พึงใจ คิดถึงแล้วไม่สบายใจเลย มันก็พึงใจไปตลอดไป สิ่งที่เป็นบุญกุศลก็พึงใจไป แต่เราไม่ค่อยคิดถึง สิ่งดีที่เป็นผลของใจ ชอบคิดสิ่งนั้น นี่มันกวนอยู่ถึงนั้นตลอดไป

ความเป็นอกุศลในหัวใจมันเกิดขึ้นมาแล้วใจมันชอบสิ่งนั้น นี่เรื่องของกิเลสเป็นอย่างนั้น เพราะมันเป็นกิเลส ใจเรามีกิเลสอยู่ กิเลสในหัวใจของเราเป็นสภาวะแบบนั้น เราถึงต้องพลิกแพลง พลิกแพลงด้วยศาสนาเราเท่านั้น ถ้าไม่มีศาสนา ไม่มีทางออก ไม่มีศาสนาสอนกันไม่ได้ ไม่มีทางออกไปเราก็มืดมนอยู่ในโลกนี้ หมุนไปในโลกนี้ หมุนไปประสาโลกเขา

ศีลธรรมจริยธรรมมีอยู่โดยดั้งเดิม คนทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วโดยธรรมชาติของมัน แต่หาทางออกไม่เจอ สร้างบุญกุศลขนาดไหนก็สร้างไว้ เหมือนกับที่ว่ามรรคผลมีหรือเปล่า เปล่าประโยชน์ทำแล้วจะไม่ได้สมประโยชน์ นั้นเวลาเขาคิดกันไป

มรรคผลจะไม่มีทางออกเพราะไม่มีเหตุไฉน อริยมรรค มรรคความเคลื่อนไหว อริยสังคมา เป็นจริง จริงออกจากหัวใจ อริยสังคมา ความจริงในโลกนี้เป็นสังขะ ความจริงในโลกนี้เวียนไป อริยสังคมาพิสูจน์ความจริงอีกชั้นหนึ่ง พิสูจน์ความจริงในที่ไหน? พิสูจน์ความจริงในความรู้สึก ความรู้สึกที่มันพาเกิดพาดาย มันดับตรงนี้ การพาเกิดพาดายเพราะค้นหาความทะยานอยากของใจ มันหมุนออกไป แล้วมันดับค้นหาความทะยานอยากได้อย่างไร มันอยากในอะไร

อยากทุกๆ สิ่งในโลกนี้ สมบัติพัสถาน ความดีความชอบ เรื่องยศถาบรรดาศักดิ์ ทุกคนแสวงหา ใครเป็นคนแสวงหา เพราะเราไปแสวงหา เราแสวงหาเพราะอะไร เพราะเราหลงผิดในตัวเอง ว่าสิ่งใดที่เป็นของเรา ถ้าเราไม่แสวงหาตรงนี้ เราเป็นคนที่ว่า เราต้องการอยากให้ทุกคนรักเรา เพราะเรารักตัวเองมากกว่า เรารักตัวเองมากกว่าเราก็ดูกพันตัวเองมากกว่า มันจะแก้ที่ไหน? แก้ที่ความผูกพัน ความหลงตัวเอง วิบัตสนา หลงตัวเอง หลงใจของตัวเอง ใจมันหลงเวียน มันหมุนออกไป ยึดมั่นตัวเองมันถึงยึดมั่นที่อื่น นี่พิจารณาตรงนี้

ความจริงที่ว่ายึดมั่นตัวเองนี้ก็ยึดไม่ได้ เพราะเรายึดตัวเรามั่นตัวเราเอง ยึดความเห็นของเราเอง เราถึงได้ทุกข์อยู่ตลอดทุกวันนี้ ถ้าเราพิจารณาตรงนี้ขึ้นมา มันจะเริ่มเห็นความจริงว่า เอ๊ะ! เราหลงผิด ถ้าเราหลงผิด นี่ปัญญามันเกิดตรงนี้ไง เกิดตรงความเป็นจริง สังขะนี้พระพุทธรเจ้าสอน เพราะมันลึกลับมากๆ แล้วเราบอกเรารู้กันอยู่แล้ว รู้อยู่แล้ว

รู้โดยสัญญา รู้โดยสมบัติยึด แก้กิเลสไม่ได้ มันต้องรู้ด้วยความเห็นจริง เห็นสังขะความจริงว่ากายนี้ไม่ใช่เรา สรรพสิ่งไม่ใช่เรา มันแปรสภาพตลอดไป มันยึดไม่ได้เลย มันสอนกันโดยวิบัตสนาญาณ วิบัตสนาญาณเกิดขึ้นมา มันจะปล่อยๆ ปล่อยจนขาดออกไป พอลขาดไปเป็นชั้น

เป็นตอนเข้าไป จนถึงขาดที่ว่าไม่เกิดในภพ จะเห็นเลยว่าเหตุที่เกิดเพราะเหตุใดพาเกิด เหตุที่ไม่เกิดเพราะอะไรมันสิ้นสูญออกไปแล้วมันไม่มีเชื้อให้เกิด นั่นนะถึงจะไม่เกิดพิสูจน์ด้วยศาสนา

ต้องพิสูจน์กันด้วยศาสนา ด้วยตัววิปัสสนาญาณ แล้วจะปล่อยว่าถ้าไม่เกิดไม่เกิดอย่างนั้น

ทุกข์เป็นความจริง แต่ถ้าเราปล่อยความทุกข์ได้ มันปล่อยถึงสัจจะได้ สัจจะ เห็นใหม่ ปล่อยความจริงเห็นธรรมแล้วปล่อยธรรม แล้วสิ่งที่รู้ธรรมขึ้นมา นั่นคือตัวเหนือธรรมชาติ เหนือทุกอย่างไป พ้นออกจากทุกข์ไป ถึงจะไม่เกิดได้ ไม่อย่างนั้นจะต้องเกิดตาย ธรรมชาติอันนี้ต้องเกิดตาย

จะไม่เกิด ปฏิเสธขนาดไหนว่าจะไม่เกิด มันก็ต้องเกิดโดยธรรมชาติอันนั้น ถ้าทำเสร็จแล้ว จะไม่เกิดโดยตามความเป็นจริง นี่คือธรรม ศาสนาถึงเป็นประโยชน์กับเรา นี่ต้องมีที่พึงตรงนี้ เอวัง